

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 625/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoE 141/2014 a jeho uznesením z 3. septembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. januára 2015 telefaxom doručená (doplnená predložením originálu 14. januára 2015) sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoE 141/2014 a jeho uznesením z 3. septembra 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 C 54/2010-106 z 27. augusta 2010 „zaviazaný prispievať na výživu maloletej dcéry... a na výživu maloletého syna“ obom rovnako po 200 € mesačne, „a to vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca do rúk matky“. Vo februári 2012 však uhradil výživné s omeškaním niekoľkých dní v dvoch splátkach, konkrétne 150 € uhradil 17. februára 2012 a 250 € 22. februára 2012. O týchto skutočnostiach sťažovateľ „vopred informoval matku... detí..., ktorá... uhradené sumy výživného prijala, napriek tomu bol z jej strany podaný návrh na vykonanie exekúcie o vymoženie bežného výživného... počnúc februárom 2012 do budúcnosti“.

Po doručení upovedomenia o začatí exekúcie sťažovateľ podal „u... súdneho exekútora... 13. 04. 2012 námietky proti trovám exekúcie a... 25. 04. 2012 námietky proti exekúcii. V oboch podaniach sťažovateľ namietal neprípustnosť exekúcie, a to z dôvodu, že sťažovateľ uspokojil všetky nároky oprávnených na výživné ešte pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie... Zároveň akcentoval nemožnosť vzniku trov exekúcie, a to z dôvodu, že súdny exekútor v čase do vydania poverenia na vykonanie exekúcie nevykonával exekučnú činnosť.“.

Uznesením č. k. 9 Er 246/2012-81 z 20. marca 2013 okresný súd rozhodol o neprípustnosti exekúcie a zastavil ju a námietky povinného proti trovám exekúcie zamietol.

Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľa 18. apríla 2013 odvolanie, a to proti výroku o zamietnutí námietok sťažovateľa proti trovám exekúcie a 3. júna 2013 to isté rozhodnutie napadol sťažnosťou podanou ústavnému súdu pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 434/2013-9 z 3. júla 2013 sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a za podstatné z jeho odôvodnenia sťažovateľ považoval: „... proti uzneseniu okresného súdu z 20. marca 2013 v časti jeho výroku o zamietnutí námietok sťažovateľa proti trovám exekúcie bol prípustný riadny opravný prostriedok - odvolanie. Pokiaľ sťažovateľ vidí porušenie ním označených

práv aj v absencii výroku v uznesení okresného súdu z 20. marca 2013 o trovách exekučného konania (či už v podobe meritórneho rozhodnutia o trovách, resp. rozhodnutia, že o trovách rozhodne okresný súd samostatným uznesením), takýto ním tvrdý nedostatok namietaného uznesenia patrí prioritne do prieskumnej právomoci odvolacieho súdu a sťažovateľ mal možnosť tieto svoje výhrady proti postupu a uzneseniu okresného súdu namietat' v prípustnom odvolaní. Sťažovateľ teda mal v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný opravný prostriedok na ochranu svojich práv, ktoré mali byť napadnutým uznesením okresného súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu podľa jeho názoru porušené.“

O odvolaní sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu z 20. marca 2013 krajský súd rozhodol uznesením č. k. 16 CoE 141/2014-119 z 3. septembra 2014 tak, že ho odmietol a účastníkom konania nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Sťažovateľ je presvedčený, že krajský súd mal jeho odvolanie „meritórne prejednať, a to v zmysle vyššie uvedených záverov Ústavného súdu, a vysporiadať sa s jeho argumentáciou, čo však neurobil. Sťažovateľ proti napadnutému rozhodnutiu už podal dňa 10. 12. 2014 dovolanie, o ktorom zatiaľ nebolo rozhodnuté. Touto ústavnou sťažnosťou napáda sťažovateľ prvý výrok napadnutého rozhodnutia o odmietnutí ním podaného odvolania.“

Sťažovateľ poukázal na rozpor medzi uvedenými rozhodnutiami, kde „na jednej strane Ústavný súd skonštatoval, že v danej veci mal sťažovateľ podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok, pričom keď tak urobil, tak na druhej strane mu porušovateľ jeho odvolanie v rámci konania na druhom stupni odmietol“.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd „odmietnutím jeho odvolania, a teda neprejednaním veci riadne v druhostupňovom konaní (v rozpore s právnym názorom Ústavného súdu vyjadreným v uznesení Ústavného súdu), odňal možnosť konať pred súdom, čím došlo k porušeniu jeho práva na súdnu a inú právnu ochranu, zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach č. k. 16 CoE/141/2014-119 zo dňa 03. 09. 2014 porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 16 CoE/141/2014-119 zo dňa 03. 09. 2014 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

[REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia advokátom, ktorú je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu [REDAKOVANÉ], a to do jedného mesiaca od právoplatnosti nález.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu návrhu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoE 141/2014 a jeho uznesením z 3. septembra 2014

Vo vzťahu k namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv postupom a rozhodnutím krajského súdu bola pre rozhodovanie ústavného súdu relevantnou informácia vyplývajúca z odôvodnenia sťažnosti, a to že *„Sťažovateľ proti napadnutému rozhodnutiu už podal dňa 10. 12. 2014 dovolanie, o ktorom zatiaľ nebolo rozhodnuté.“*

Podľa zistenia ústavného súdu dovolanie sťažovateľa je Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vedené pod sp. zn. 3 ObdoEr 72/2015 a do predbežného prerokovania sťažnosti ústavným súdom o tomto nebolo rozhodnuté.

Vzhľadom na skutočnosť, že dovolacie konanie ešte nie je skončené, musela byť sťažnosť sťažovateľa odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať najvyšší súd

ako súd dovolací. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti ústavnému súdu navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 358/09, III. ÚS 26/09, III. ÚS 109/2010, III. ÚS 114/2010, III. ÚS 199/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti ústavnému súdu je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd sa v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľa prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd majúci na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľ k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu, čo sa týka tohto rozhodnutia, za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju vo vzťahu ku krajskému súdu odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v návrhu na rozhodnutie (petite).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2015